

Δημοτικά τραγούδια από Την συλλογή Μέρπως Μερλιέ

ήχογραφήσεις του '30
μέ αúθεντικούς έκτελεστές
καί τήν φωνή του
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΣΤΑΓΙΟΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΜΕΓΑΛΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΝΑΒ. ΒΟΥΛΩΝ
ΔΩΡΕΑ
Αρξινό Γ. Ζαββίδου

THE MERLIER COLLECTION

"STEREO., 2421079

Authentic greek folk music from early recordings of 1930 - 1

Το πρώτο επιστημονικό ίδρυμα συλλογής, μελέτης και έκδοσης της δημοτικής μας μουσικής ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1930 από την μουσικόλογο Μέλω Μερλιέ, το γένος Λογοθέτη από την Κωνσταντινούπολη. Το ίδρυμα λειτουργούσε ως το 1935 με την προαυμία «Σύλλογος Δημοτικών Τραγουδιών». Μετά άλλοτε όνομα, έγινε «Μουσικό Λαογραφικό Αρχείο Μερλιέ» και προσαρτήθηκε στο Κέντρο Μικρασιατικών Ισπουδών. Τα εγγραφήμενα ντοκουμέντα του Αρχείου αποτελούνται από αυτά που συγκεντρώθηκαν το 1930 - 1931 σε 222 δίσκους 78 στροφών και αυτά που συγκεντρώνονται από το 1952 και δόθη σε ταινίες μαγνητοφώνου. Οι δίσκοι του 1930 - 1931 εγγραφήθηκαν στην Αθήνα (Θέατρο Αλδύμπα), σε περιορισμένο αριθμό από αντίτυπα εκτός εμπορίου και φυλάσσονται στο Αρχείο για να μελετούνται από τους ειδικούς. Περιλαμβάνουν κάπου 600 δημοτικά τραγούδια και σκοπούς από την Κρήτη, τις Κυκλάδες, την Πελοπόννησο, την Σερρά, Ελλάδα, την Θεσσαλία, την Ήπειρο, τη Μακεδονία, την Θράκη και τον προσφυγικό Έλληνισμό του Πόντου, της Καππαδοκίας και των δυτικών παραλίων της Μικράς Ασίας. Περιέχουν επίσης 66 δείγματα βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής, τη φωνή του Κωστή Παλαμά (1859 - 1943) που απαγγέλει ποιήματά του, του Έλευθερίου Βενιζέλου (1864 - 1935) που τραγουδάει ριζίτικα τραγούδια και συνόμα δείγματα δριλέας σε χαρακτηριστικές Έλληνικές διαλέκτους, όπως την Ποντιακή και την Τασιακή. Η προετοιμασία και έκδοση του έργου ήταν εξαιρετικά επίπονη, γιατί έπρεπε να επισημανθούν οι αλλαγές της χώρας οι πιο αυθεντικοί φορείς της δημοτικής μας μουσικής και να μεταφερθούν για εγγραφή στην Αθήνα. Όσοσο ολοκληρώθηκε κατά τρόπο υποδειγματικό χωρίς στα ξενομορμένα πρόσωπα που ανέλαβαν έθελοντικά την περίοψη του και στα οποία συγκαταλέγονται η ίδια η Μέλω Μερλιέ, ο Γάλλος καθηγητής των νέων Ελληνικών στη Σορβόννη και διευθυντής του Ινστιτούτου Φωνητικής των Παρισίων Ουμβέρτος Περνέ (1870 - 1946), ο λαογράφος μας Δημήτριος Λουκόπουλος (1874 - 1943) και ο Έβρετος μάτορας, εθνομουσικόλογος και καθηγητής των νέων Ελληνικών στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης και για αρκετά χρόνια διευθυντής του Όδείου της Γενεύης Σαμουήλ Μπω-Μπωθ. Το σπουδαίο αυτό έργο υποστηρίχθηκε από την κυβέρνηση Έλ. Βενιζέλου, τον αρχιεπίσκοπο Τραπεζούντας και μετέπειτα Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χρύσανθο (1881 - 1949), το Πάγκιο κληροδότημα, και αρκετούς γενναίους ιδιώτες, όπως την Πηνελόπη Δέλτα (1874 - 1941) και το Δαμιανό Κυριαζή (1890 - 1948). Ο δίσκος αυτός περιλαμβάνει 16 από τα πιο χαρακτηριστικά δείγματα από τα περιχόμενα των δίσκων του Αρχείου, μέσα στα οποία συγκαταλέγονται και τα δύο τραγούδια που τραγουδήσε ο Βενιζέλος ειδικά για τη συλλογή.

Μάρκος Φ. Δραγούμης
Δεκέμβριος 1975

ΠΑΕΥΡΑ Α'

Ο ΔΙΓΕΝΗΣ
(Ριζίτικο με τον Βενιζέλο)
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΣΟΛΟ ΚΛΑΡΙΝΟ
(Ήπειρος) Κλαρίνο: Ν. ΤΖΑΡΑΣ
ΤΟΥ ΜΑΝΘΗΙΟΥ ΣΟΥ ΤΑ ΚΛΑΡΙΑ
(Συρτός - Μακεδ.) Δ. ΣΑΧΑΡΙΑΣ

ΝΥΦΗ ΜΟΥ ΚΑΛΟΡΙΖΙΚΗ
(Σίερος) Δ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΛΟΣ ΤΗΝΕ ΚΑΙ ΤΗ ΛΑΜΠΗ
(Μέγαρα) Δ. ΚΑΡΟΝΗΣ

Σ' ΕΝΑ ΨΗΛΟΤΑΤΟ ΒΟΥΝΙ
(Ρόδος) (Ροδίτικος καθιστικός σκοπός)
ΤΡ. ΑΡΓΥΡΟΥ - Π. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΚΑΤΩ ΣΤΗ ΔΑΦΝΗΠΟΤΑΜΟ
(Ριζίτικο) Ν. ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΑΚΗΣ

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΚΑΘΕΤΑΙ
(Κιζιρτικό) Δ. ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

ΠΑΕΥΡΑ Β'

Ο ΧΑΡΟΣ
(Ριζίτικο) ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΣΟΛΟ ΒΙΟΛΙ
(Δ. Μακεδονία)
Βιολί: Δ. ΓΚΟΥΓΚΟΥΡΑΣ

ΚΑΤΟΥ ΣΤΟΥ ΡΕΜΑ ΤΟΥ ΒΑΒΥ
(Συρτός) (Θεσσαλία)
ΣΤ. ΣΤΑΥΡΟΘΟΔΩΡΟΣ

Σ' ΕΝΑ ΣΤΕΝΟ ΣΟΚΑΚΙ
(Συρτός) (Ισός) (Β. Θράκη)
Δ. ΦΤΩΚΙΔΗΣ

ΜΙΑ ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ ΤΟΥ ΓΙΑΛΟΥ
(Ιωνία) ΣΤ. ΣΕΠΑΣΤΟΣ

ΣΟΛΟ ΑΣΚΙ
(Πόντος) Άσκι: Γ. ΧΑΛΚΙΔΗΣ

ΤΟΝ ΜΑΡΑΝΤΟΝ
(Πόντος) (Χορός) (Ομάλ.) Ν. ΠΙΦΤΙΚΙΔΗΣ

ΝΤΙΑΙΜ ΝΤΙΑΙΜ
(Καππαδοκία) (Καρσιλινός)
ΧΑΡΙΚΑΕΙΑ ΚΑΝΑΚΗ

ΣΙΔΕ Α'

EPIC SONG FROM CRETE

CLARINET SOLO FROM EPIRUS

DANCE SONG FROM THE PELOPONNESE

BRIDAL SONG FROM SIPHNIOS
(Cyclades)

EASTER DANCE SONG FROM MEGARA
(Attica)

LYRICAL SONG FROM RHODES

EPIC SONG FROM CRETE

HEROIC BALLAD FROM THE
S. GREEK MAINLAND

ΣΙΔΕ Β'

EPIC SONG FROM CRETE

VIOLIN SOLO FROM W. MACEDONIA

DANCE SONG FROM THESSALY

DANCE SONG FROM N. THRACE

LYRICAL SONG FROM W. ASIA MINOR

PONTIC BAG-PIPE SOLO

PONTIC DANCE SONG

DANCE SONG FROM CAPPADOCIA

A society for the systematic collection, study and publication of Greek folk music was first set up in Athens in 1930 under the name of the «Society of Greek Folk Songs» by the Greek musicologist Melpo Merlier, who was a member of the Logothetis family of Constantinople. This society functioned after 1935 under the title «The Merlier Folk Music Archives», and is now attached to the «Centre for Asia Minor Studies». The recordings in the Archives consist of those collected in 1930 - 31 on 222 78 r.p.m. records and those collected since 1952 on tapes. The 1930 - 31 records were made in Athens (at the Alambra Theatre) in a limited edition of non-saleable copies and are kept in the Archives for study by experts. These include about 600 folk songs and tunes from Crete, the Cyclades, the Peloponnese, Central Greece, Thessaly, Epirus, Macedonia, Thrace and the refugee Greek communities of the Pontus, Cappadocia and the western coast of Asia Minor. They also include sixty-six examples of Byzantine ecclesiastical music, the voice of the poet Costis Palamas (1859 - 1943) reciting his own poems, the voice of the foremost Greek statesman Eleftherios Venizelos (1864 - 1935) singing heroic songs of Crete and, in addition, speech samples of local Greek dialects, such as the Pontic and the Tsaconian.

The effort involved in the preparation and execution of this task was highly exacting. It was necessary to cover the entire country in order to locate the most authentic performers of traditional folk music and arrange for them to be transported to Athens for the recording. Nevertheless the operation was carried out with admirable efficiency thanks to the voluntary assistants, who enthusiastically worked towards its completion and, in particular, to Melpo Merlier herself, to the French Hellenist Hubert Pernot (1870 - 1946), Professor of modern greek at the Sorbonne, and director of the Institut de Phonétique de Paris, to the Greek folklorist Demetrios Loucopoulos (1874 - 1943), and to the Swiss conductor and ethnomusicologist Samuel Baud-Bovy, who has also taught modern Greek at the University of Geneva and has directed the Conservatoire of Geneva. This invaluable piece of work received the support of the government of Venizelos, the Archbishop Chrysanthos of Trebizond and later of Athens and All Greece (1881 - 1949), the Pangelos legacy and a number of private donors.

The present record includes sixteen of the most characteristic examples from the records in the Archives, among which are included two songs sung especially for the collection by Venizelos.

Μάρκος Φ. Δραγούμης
December 1975

Δημοτικά τραγούδια από την συλλογή Μέλω Μερλιέ

Μέλω Μερλιέ

Η Μ. Μερλιέ, ο Δ. Λουκόπουλος κι ένας τραγουδιστής

Έλ. Βενιζέλος

Φωτογραφία ξεφύλλου:

«Η κουμπανία του κλαριτζή Νίκου Τζάρα (1892 - 1942)

Αθήνα: Ασημένιος Μεσογίων 296 - Τηλ. 67.25.693 4, 5, 6, 7
Οσώνια: Προβλίων Κορομηλά 15 - Τηλ. 26.71.21
Κόνη - Ηρακλείου: ΣΤΑΙΟΣ ΑΕΡΑΚΗΣ Διοικησίων 13 - Τηλ. 28.86.08